

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Tit. IX. Ne Sede vacante aliquid in[n]ovetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

10 Dico 2. Beneficia collativa conferri debent intra 6. menses, à tempore, quo collatori innotuit vacantia, numerandos. Si verò collator ordinarius intra hoc semestrem non conferat, devolvitur jus conferendi ad alios. c. 2. h. t. quia diuturna vacatio Ecclesiis est noxia, & animabus periculosa. Dixi 1. Collativa, seu quæ liberæ sunt collationis: quando autem Electiva conferri debeant, tit. de Elect. & quando Patronata, tit. de Jur. Patron. explicatur. Dixi 2. à tempore &c. igitur non à die, quo vacare cepit Beneficium, sed quo cognita est à collatore, computantur illi 6. menses. v. g. si vacatio, quæ contigit 26. Febr. collatori primùm innotuit 8. Martii, spatium ad conferendum completur & finitur primùm 8. Septembris eadem horâ, qua innotuit; tempus enim ignorant non currit, aut alias legitime impedito. c. 5. h. t. Dixi 3. devolvitur jus conferendi ad alios. Sed hinc

11 Quæres, ad quem devolvatur collatio Beneficii, si collator ordinarius neglexit intra 6. menses providere? R. 1. si collator est inferior Episcopus, aut Capitulum Cathedralis, devolutio fit immediatè ad Episcopum, qui si intra alios 6. menses non provideat, ad Archiepiscopum, si & iste intra dictum tempus de novo concessum providere negligat, ad Primatem, vel Patriarcham, demumque ab isto ad Papam. c. 2. cit. adeoque devolutio fit ad Superiorem, & quidem gradatim semper ad immediatum. Nec impeditur hæc devolutio immediata ad Episcopum, licet collator ordinarius sit exemptus, quia tunc Episcopus confert tanquam Delegatus Sedis Apostolicæ. Clem. un. de suppl. neglig. Aliud foret, si ipsum Beneficium esset exemptum, tunc enim devolutio fieret immediatè ad Papam. c. 32. de præb. in 6. fin. R. 2. si collator ordinarius est Episcopus solus, & quidem jure proprio, de jure quidem devolutio fit ad Capitulum Cathedralis immediatè, & si istud non provideat intra 6. menses, tunc primùm ad Archiepiscopum &c. c. 2. cit. propter communicationem, quæ datur inter Capitulum ac Episcopum, & convenientiam, ut caput & membra ejusdem corporis suos sibi defectus mutuo suppleant. Pirh. b. n. 34. cum Abb. Azor, Rebuff. Vitamen consuetudinis, quamvis devolutio à Capitulo fiat ad Episcopum, non verò ab Episcopo ad Capitulum eam fieri docet Palao apud Leuren. p. 2. q. 745. n. 1. R. 3. si collatio spectat ad Episcopum jure extraordinario, puta devolutionis, delegationis, privilegii, necde jure ad Capitulum, sed ad Archiepiscopum, dein ad Primatem &c. conferendi potestas devolvitur. R. 4. si verò spectat ad Episcopum & Capitulum simul & conjunctim, tunc Episcopo post monitionem præviam negligente confert solum Capitulum, & vicissim solus Episcopus, si Capitulum præmonitum sit in mora: si uterque negligat, Archiepiscopus primùm. c. 15. h. t. c. fin. de suppl. neglig. R. 5. quæ dicta sunt de casu negligentiae, pariter intelligenda veniunt de casu, quo or-

dinari collatores Beneficia conferunt indignis; amittunt enim pro illa vice jus conferendi, & illud devolvitur ad Superiorem. per c. 32. cit. cum idem sit, imò pejus, promovere inhabilem, & promovere nullum, ut notant DD. passim. Si Vicarius Generalis promoveat indignum, non fit devolutio ad Archiepiscopum, sed prius ad Episcopum, nisi Episcopus specialiter mandasset promoveri talem indignum; non obstante, quòd Vicarius alias censetur eadem persona cum Episcopo, quia id solum procedit, quando Vicarius ut Judex, non verò si consideretur ut delinquens. Laym. in c. Romana de Off. Vicar. in 6. n. 9.

TITULUS IX.

Ne Sede vacante aliquid innovetur.

SUMMARIUM.

1. Quid sit vacare Sedem. Et in quo sensu accipienda regula Rubricæ.
2. 5. Quid Sede vacante non possit Capitulum.
3. 4. 6. Quid econtra possit.
7. 8. Quid in specie circa Beneficialia possit, & non possit.

Sciendum, per Sedem vacantem intelligi hic juxta communem DD. Ecclesiam Cathedralis non tantum, sed etiam Collegiatam, imò & Conventualem Regularium, quæ habet Capitulum, suo Antistite destitutam: quod fieri dupliciter potest, verè, quando Sedes seu Ecclesia nullum habet Prælatum, & interpretativè, quando habet quidem Prælatum, sed excommunicatum, suspensum, interdictum, ab hostibus captum &c. qui nempe administrare Ecclesiam nequit. De utroque casu quæritur, quid possit Capitulum Sede vacante, & quid non possit, præsertim circa Beneficia Ecclesiastica, de quibus hucusque egimus. Traditur quidem in Rubrica hujus tituli regula generalis, ne Sede vacante aliquid innovetur, adeoque videntur omnia Capitulo generaliter prohibita, quæ ipsi in jure specialiter non leguntur concessa: sed huic regulæ alia apparenter contraria insinuat in c. 11. § 14. de Majorit. c. un. eod. in 6. c. 3. de Suppl. neglig. c. ult. eod. in 6. c. 3. §. Episcopo de Tempor. Ord. in 6. c. fin. de Regular. in 6. §. Clem. Ne in agro. de Statu Monach. 1. §. si quis autem. in quibus Capitulum succedere dicitur Prælato tam sæculari quam Regulari generaliter in jurisdictione, & administratione tam spiritualium quam temporalium, nimirum exceptis duobus, quæ in jure specialiter reperiuntur prohibita Capitulo. Ad conciliandas has duas in speciem oppositas regulas major & melior pars DD. priorem negativam hujus tituli ita explicat, ut Sede vacante nihil innovari possit in præjudicium ipsius Ecclesie, vel Prælati successoris, cum c. 1. præsentis Rubricæ subjunctum addat, cum non sit, qui Episcopale jus tueatur, seu, cum Ecclesia & jura Prælati destituantur defensore. Posteriorem affirmativam ita intelligunt, ut Capitulum generaliter omnia possit Sede vacante, quæ ad jurisdictionem ordinariam Prælati spectant, non a tempore

Non a

tempore

demptis scilicet casibus in jure expressis. Abb. Innoc. Rebuff. Navar. Fagn. Tusch. &c. apud & cum Reiffenstuel *h. §. 1. §. 2.* Unde & nos duas ponemus assertiones, quarum prima statuet, quid Capitulo generaliter prohibitum, secunda, quid eidem generaliter concessum, cum suis semper limitationibus. Subjungam dein tertiam, quæ declarabit, quid possit specialiter circa Beneficia. Interim nota, Sedem Episcopalem, & aliarum Ecclesiarum, quibus provisio fit in Curia Apostolica, tamdiu vacare, donec litteræ Apostolicæ, per quas fit promotio, vel confirmatio, expeditæ, ac insuper Capitulo præsentatæ fuerint. *Extrav. Injunctæ de Elect. inter Com. Barb. de Offic. Ep. alleg. §. 4. n. 160.* E contra si provisio, confirmatio &c. non dependet à Curia, durat vacatio tantum usque ad confirmationem novi Prælati, vel Beneficiarii, per *c. 6. §. 16. §. 1. §. 2. de Elect. in 6.*

2. Dico 1. Capitulum Sede vacante generaliter non potest ea, quæ cedunt, vel cedere possunt in præjudicium Ecclesiæ, vel Prælati successoris. Text. gloss. & DD. in Rubr. *§. c. 1. ac ult. h. t.* quia Sede vacante non est, qui Episcopale & Ecclesiæ jus tueatur. *c. 1. cit.* Et quia Ecclesia gaudet jure Minoris. *c. 3. de in integr. restit.* imò destituta Rectore etiam jure Pupilli: sed gesta in præjudicium Minoris, Curatoris consensu destituti, vel Pupilli non interveniente autoritate Tutoris, sunt irrita, & revocantur etiam absque restitutione in integrum. per *l. 45. §. 54. ff. de re jud. l. 1. §. seqq. C. de Autorit. præstanda:* ergo & gesta in præjudicium Ecclesiæ, per *c. 1. de in integr. restit.* Sicut igitur Pupillus conditionem suam absque Tutoris autoritate facere quidem meliorem potest. *§. 1. Inst. de Autorit. Tutor.* ita etiam Ecclesia, Rectore viduata. Unde in specie Capitulum Sede vacante non potest 1. alienare res Ecclesiæ immobiles, quin & mobiles, quæ servando servari possunt (aliud est de fructibus, qui perent, si serventur, vel qui non asservantur sine magnis impensis) item mutare statum Ecclesiæ, aut solvere unionem, qua Ecclesiæ vacanti annexa erat alia. *c. 1. h. t. 2. inchoare litem, vel inchoatam prosequi, super bonis & juribus Ecclesiæ vacantis, si ea ad mensam solius Prælati pertineant, vel communia sint Prælati & Capitulo.* per *c. fin. eod.* quia ad Prælatus solum pertinet administratio bonorum & jurium, tum soli Prælati propriorum, tum communium ipsi & Capitulo. Excipe in utroque membro casum necessitatis magnæ & notoriæ, utpote quæ licitum facit, quod alias de jure non est permixtum. *arg. c. 3. de Feriis:* item casum, quo Ecclesia vacans non est Episcopalis, nec Exempta, sed subiecta Episcopo; tunc enim ex gravicausa, si Sedes diutius vacaret, & novus Prælatus non posset expectari, alienatio, & acta Judicialia tenerent; quia talis Ecclesia loco sui Prælati habet Episcopum velut defensorem, cum cujus consensu ea fieri oporteret. 3. transferre aliquid ad mensam Capitularem, vel applicare in proprium commodum de bonis à Prælati defun-

cto relictis, vel de emolumentis ex jurisdictione & sigillo officii provenientius. *c. 4. de Elect. in 6. §. Clem. 7. eod.* ubi etiam pœna pensionis latæ sententiæ fertur in eos, qui prædicta bona aut emolumenta surripiunt, dissipant, inter se dividunt, consumunt &c. non in utilitatem Ecclesiæ expendunt, aut successori non reservant. Unde Trid. *f. 24. c. 16. Ref. præcepit, ut Capitulum, vel Oeconomum ab eo constitutus, conficiat Inventarium rerum ab Episcopo relictarum, & futuro Prælati rationem administrationis reddat.* 4. de Feudali cognoscere, aut Feudum conferre, illud spectet ad solum Prælatus; secus si ad Capitulum & Prælatus simul, ac Feudum iterum vi consuetudinis conferri solet. *arg. c. 1. h. t. in 6.*

Dico 2. Capitulum Sede vacante generaliter potest omnia, quæ spectant ad jurisdictionem ordinariam Episcopi, vel Prælati. *Barbo. de Offic. Episc. p. 3. alleg. 92. n. 17. Garc. p. 5. c. 7. à n. 38. allegans plurimos.* Desumitur ex *11. 14. X. §. c. un. in 6. de Majorit. Sc.* Dixi in Capitulum, non quidem per se ipsum, ut poterat olim, sed per Vicarium à se constitutum, ut præcepit Trid. *loc. cit.* ubi pro negotiis spiritualibus jurisdictionem requiritibus infra 8. dies ab obitu Episcopi voluit à Capitulo constitui novum Vicarium, vel priorem ab Episcopo constitutum confirmari: pro negotiis vero temporalibus & rebus Ecclesiæ administrandis Oeconomum, unum vel plures: pro hujus quidem constitutione non determinavit tempus; solet tamen & iste intra 8. dies constitui. Antequam autem Vicarius, vel Oeconomus, fuerit electus, administratio & exercitium jurisdictionis est penes totum Capitulum; post verò, quamvis potestas principaliter resideat penes Capitulum, exercitium tamen illius existit penes Vicarium, & Oeconomum à Capitulo deputatum. 2. quæ spectant ad jurisdictionem: non verò ea, quæ sunt Ordinis Episcopalis; quamvis potestatem habeat alteri Episcopo dandi licentiam, ut in Diocesi Ecclesiæ vacantis actus Ordinis Episcopalis exerceat. 3. ordinariam, sive dein hæc jurisdictione ordinaria sit contentiosa, quæ requiritur & competit in ordine ad reddendum jus Partibus in Judicio contententibus, atque ad Episcopum tanquam ad Judicem pertinet: sive necessaria, quæ requiritur & competit in ordine ad expedienda ea, in quibus tertio jus quoddam jam est quæsitum, cujus jurisdictionis actus est confirmare electos, instituere præfatos ad Beneficia: sive voluntaria, per quam intelligunt Doctores illam, qua utitur Episcopus in expediendis illis, quæ à libera ipsius voluntate dependent, uti est absolvere à censuris, dispensare in votis &c. concedere Indulgentias, dare licentiam eligendi Confessarium, exigere Charitativum subsidium. Atque in his quæ sunt Jurisdictionis voluntaria, Capitulum succedere Episcopo negant complures cum Jo. Andr. in *c. un. cit.* Archid. Flamin. Parisio & nonnullis aliis apud Garc. *p. 5. q. 7. à n. 2.* Nos excipimus infra liberam collationem Be-

officiorum, quæ etiam est actus jurisdictionis voluntariæ, & donatio quædam. 3. *Episcopi, vel Prælati*; nam etiam aliis Prælati inferioribus Episcopis, & Regularium, succedit Capitulum in jurisdictione. Excipe, nisi Ecclesia inferior sit subiecta Episcopo; quia tunc in jurisdictione (non verò in curanda disciplina Regulari) succedit Episcopus. Pirh. tit. de Matrimon. §. Obed. an. 58. Ubi verò succedit Capitulum, ob paritatem rationis debet aliquem constituisse vel habere, v. g. Decanum, vel priorem Clausuralem, qui loco totius Capituli administrat jurisdictionem, sicut in Ecclesia Cathedrali. 4. *potest omnia, & quidem*

In specie potest dispensare in omnibus, in quibus Episcopus jure ordinario, seu ratione jurisdictionis Episcopalis, uti in denuntiatio- nibus Matrimonio præmittendis, votis, juramentis, in petitione debiti conjugalitatis, observatione festorum, & jejuniorum; in interdictis ad Ordines, sed tantum cum ætatis Beneficiorum, quibus solis propterea potest concedere Dimissiones intra annum vacationis; item cum illegitimis ad Minores Ordines, & Beneficium simplex obtinendum; in irregularitatibus & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus, excepta eâ, quæ oritur ex homicidio voluntario, & ex delictis aliis, ad forum contentiosum deductis; rursus in casibus aliis ad Pontificem pertinentibus, quando periculum est in mora & difficilis recursus ad Papam, vel ejus Legatum. 2. absolvere eos, quos jure Ordinario poterat absolvere Episcopus vel Prælati, uti à censuris, vel à jure vel ab hominibus, nisi specialiter reservatis Pontifici, à censuris ab Episcopo mortuo vel ejus Vicario infligis, à peccatis & censuris ab Episcopo reservatis per modum legis perpetuæ, aut in Synodo Diocesana; quæ enim sibi speciali sententia reservavit Episcopus, per ejus obitum cessant hoc ipso esse reservata. 3. ferre censuras, promulgare & denuntiare excommunicatos: utrum verò Capitulum possit reservare suæ absolutioni aliquos casus de novo, controversum est, vel an concedere Indulgentias illas, quas potest Episcopus. 4. confirmare electos, jurisdictioni Episcopali subiectos, instituire præfatos, 5. facere Statuta & condere Leges salutes, totam Diocesim obligantes tamdiu, donec à futuro Episcopo revocentur. 6. tollere ex gravi causa leges & constitutiones ab Episcopis factas, & generali mandato revocare omnes licentias & approbationes ab Episcopis suæ Diocesis antecederentur datas. 7. visitare diocesim. 8. dare licentiam Clericis transiendi ad aliam Diocesim; quamvis istud aliqui negent cum Fagn. & Tufcho, quod videatur esse aliqua alienatio. 9. licentiam ædificandi Ecclesias, vel fundandi Beneficiū Ecclesiasticum. 10. approbare & exponere Confessarios. 11. petere subsidium charitativum ex rationabili & manifesta causa. 12. exigere ab administratoribus piorum locorum rationes. 13. exequi ultimas defunctorum voluntates, illasque ex justa causa commutare. 14. assistere Matrimonio. 15. dare licentiam ingrediendi Mo-

nafteria non-exempta Monialium in casu necessitatis; item explorare voluntatem Monialis ante ingressum, vel Professionem. 16. cognoscere quascunque causas litigiosas, etiam Decimales, Beneficiales, Matrimoniales, Criminales, in prima instantia, easque decidere, & punire criminum reos, sicut Episcopus, modò indè non creetur præjudicium Episcopo. 17. procedere per viam inquisitionis in crimina & criminosos. 18. inquirere, iudicare, & punire hæreticos, atque eos pro foro interno absolvere, ubi potest Episcopus. Vid. Barb. f. E. l. 1. c. 32. Begnuddell. v. Vicarius.

Econtra Capitulum non potest præter ea, quæ excipimus n. 7. & quæ recensimus numeris 2. & 3. præcedentibus, illa omnia, quæ ad Episcopum vel Prælatus spectant jure extraordinario & accidentali, puta ex privilegio & concessione speciali, vel ex singulari prærogativa personali, vel ex delegatione & commissione particulari, uti 1. dispensare vel absolvere in iis casibus, in quibus id specialiter Episcopo concessit Papa. 2. eligere Regem Romanorum vel Imperatorem, si ea potestas competit alicui Archiepiscopo. 3. convocare Concilium Provinciale, si vacat Sedes Archiepiscopalis. 4. dare licentiam ædificandi novum Monasteriū. 5. visitare Monasteria Monialium exempta, vel dare licentiam ea ingrediendi; nisi sit periculum in mora & difficilis recursus ad Papam. 6. procedere contra Religiosos exemptos, contra quos Episcopi possunt tanquam Sedis Apostolicæ delegati; nisi talis potestas Episcopis sit data à jure non per modum delegationis, sed per modum extensionis jurisdictionis ordinariæ; vel nisi aliquid delegeretur Episcopis cum clausula, ut procedant etiam tanquam Delegati Sedis Apostolicæ; quia dicta particula indicat, Episcopos etiam potestate Ordinaria posse procedere, in qua succedit Capitulum, licet non succedat in Delegata.

Oppones 1. cum Abb. Hostiensis, Felin. In c. 2. h. t. sic habetur: *cum nusquam invenitur cautum in jure, quod Capitulum vacante Sede fungatur vice Episcopi*: ergo Capitulum Sede vacante nihil potest generaliter, & quæ non specialiter in jure ipsi conceduntur. 2. cum Jo. Andr. Flamin. Paris. & aliis: Capitulum Sede vacante est Administrator tantum necessarius, non voluntarius; ut habet Glossa in Clem. 1. v. Capituli de Heret. Fagn. inc. 2. cit. n. 13. ergo Capitulum succedit quidem Episcopo & Prælato in jurisdictione necessaria, non tamen in voluntaria, in iis, quæ justitiam, non quæ gratiam respiciunt. 3. ad 1. Illud c. 2. intelligendum est cum restrictione ad liberam collationem Beneficiorum, de qua statim; quia subjungit hæc verba, *in collationibus Præbendarum*. Ad 2. est quidem Administrator necessarius, non voluntarius, in hoc sensu, quod ex dispositione Juris, & sic ex necessitate, non verò ex libera Partium vel privatorum hominum conventionione constitutum sit Capitulum pro administratione & exercitio jurisdictionis Episcopalis: quo modo Arbitri dicuntur Ne-

cessarii, qui ex præscripto Juris, & Voluntarii, qui libera Partium voluntate constituuntur. Inde autem non probatur, quod Capitulum succedat Episcopo solum in jurisdictione necessaria, & in nulla voluntaria, præsertim cum istud pugnaret cum Juribus supra citatis pro nostra assertionem.

7 Dico 3. Capitulum Sede vacante circa Beneficia Ecclesiastica generaliter potest ea, quæ ad ordinariam & necessariam jurisdictionem Episcopi spectant, non verò illa, quæ sunt jurisdictionis extraordinariæ & gratiosæ. Communis, desumpta ex c. 2. cit. c. un. b. t. in 6. c. 14. de Majorit. & c. 1. de Instit. in 6. Unde in specie potest 1. instituere præsentatos à Patronis. 2. confirmare vel cassare electiones eorum, quos confirmare vel repellere potest Episcopus. 3. conferre Beneficia, quæ debentur certæ ac determinatæ personæ, v. g. Clerico seniori ex certa familia. 4. conferre Beneficia ad Episcopum devoluta propter negligentiam collatoris ordinarii. Contrarium in hoc tenet Barb. loc. cit. n. 110. cum Abbate, Pirh. & Zoesius, utique ideo, quia censent, devoluta ad Episcopum beneficia ab eo non conferri jure ordinario, sed extraordinario. 5. conferre Beneficia, quæ vacant ex causa permutationis, postquam resignatio permutantium fuit acceptata ab Episcopo, non tamen collatio facta ab eodem, quia v. g. morte præventus est. 6. admittere resignationes Beneficiorum tam liberè, quam ex causa permutationis, vel in poenam factas. per Extrav. Execrabilis Joan. XXII. v. Caterum de Præb. At resignatione acceptatâ conferre nequit illa, quæ ad liberam alias Episcopi collationem pertinent, sed expectare debet, usquedum novus Episcopus confirmetur; quamvis interea in his, uti & in aliis Beneficiis, quæ conferre nequit Capitulum, constituere debeat vicarium vel commendatarium, ne ex diuturna absentia Beneficiati Ecclesia vel animæ detrimentum patiantur. 7. unire Beneficia; cum unio Beneficiorum non sit faciendâ nisi ex causa necessitatis, adeoque unire sit actus jurisdictionis necessariæ: modò tamen non fiat unio in favorem Capituli, vel in præjudicium Episcopi, uti si Capitulum uniret Beneficium Episcopo subiectum alteri non subiecto.

Econtra Capitulum Sede vacante non potest 1. conferre Beneficia liberæ collationis, ad solum Episcopum spectantis. 2. spectantis ad Episcopum & Capitulum simul, antequam 6. menses ad collationem concessi fluxerint: quo termino autem expirante, si novus Episcopus necdum est confirmatus, vel prior propter censuram ad collationem concurrere non permittitur, necdum absolutus ab ea, si per ipsum stetit absolvi, confert solum Capitulum. 3. suppressere Beneficium; partim quia hæc suppressio est species alienationis, partim quia Trid. s. 24. c. 15. de Ref. facultatem suppressendi concessit Episcopis cum consensu Capituli. 4. Beneficia, vel Ecclesias unitas dissolvere. c. 1. h. t. quia Sede Episcopali vacante non est, qui Episcopale jus tueatur.

Oppones 1. Capitulum nihil potest, derogatur juri Episcopali: sed per unionem Beneficiorum ipsi derogatur, cum ea facta Episcopus deinceps possit facere unam collationem, cum prius potuisset facere duas. 2. per unionem suppressitur quasi, & extinguitur Beneficium, quod alteri accessorie unum sed suppressere Beneficium excedit potestatem Capituli, uti dictum. 3. Capitulum non competit potestas dissolvendi unionem, factam: ergo nec potestas uniendo. c. 1. de R. J. ubi dicitur, quod omnes res, quasquæque causas nascitur, per easdem dissolvatur. R. ad 1. est derogaretur Episcopali juri, tamen, cum necessitas exigit unionem, etiam ipse Episcopus vivens debet unionem facere, non obstante aliquo suo præjudicio: ergo idem poterit quoque Capitulum. Deinde, ut advertit Palao tr. 13. d. 6. p. 1. c. 2. n. 12. Episcopus etiam post unionem unionem Beneficiorum vel Ecclesiarum providet, licet per unam provisionem, & sic non videtur multum præjudicari per unionem. Ad 2. Min. suppressere Beneficium extra calum unionis excedit potestatem Capituli. C. Min. in causa unionis. N. Min. Ad 3. N. Conf. quia unionem expressè concedit Jus, dissolutionem expressè negat: adeoque non stringit augmentum ex c. 1. de R. J. desumptum. Denotatio diversitatis est, quod per unionem collatur utrique Ecclesiæ; nam illa, cui utitur alia, fit amplior, illius autem, quæ unitur, sublevatur paupertas: econtra per dissolutionem utrique præjudicatur; nam unita resistere cogitur ad antiquam paupertatem, vel saltem amittit privilegia, quæ per unionem consecuta est, altera verò minuitur in amplitudine acquisita per unionem.

TITULUS X.

De his, quæ sunt à Prælo sine consensu Capituli.

SUMMARIUM.

1. Quid sit, & quid requiratur ad Capitulum.
2. Quid intelligatur per consensum & consilium Capituli.
3. In quibus consensu Capituli opus sit Episcopo.
4. 5. In quibus consilio tantum.
6. Consuetudo in utroque multum immutatur.

Sciendum 1. Sicut Capitulum Sede vacante & absque Episcopo non omnia pro libito posse docuimus paulò antè, ita vicissim Episcopum, vel alium Prælatum, Sede non vacante, non omnia posse absque consensu vel saltem consilio Capituli, uti nunc docebimus. Nomine Capituli autem hic intelligitur Senatus seu Concilium Episcopi vel alterius Prælati, seu Collegium Capitularium congregatorum, sic dictum à Capite, sub quo regitur, & cum quo Capitulares tanquam membra constituant unum corpus. Istud autem caput non est Episcopus, vel Prælatus, quia hic à Capitularium collegio seu Capitulo distinctus, & Superior est, non pars Capituli, ut indicat